

TEATRÁLNOST, HISTORISMUS, MĚŠTANSKÁ REPREZENTACE

Aspekty české kultury XIX. století

Bedrich Loewenstein

Studie zkoumá na základě několika sond, do jaké míry se v české národní kultuře XIX. století odráží autentický svět české občanské společnosti. Idea měšťanského salónu jako komunikačního centra, národního divadla jako občanské vzdělávací a výchovné instituce, realistický román ze současnosti, sochařství, malířství a architektura jsou analyzovány jakožto prostředky výrazu buržoazních hodnot a životních forem. Prozatímní výsledek zní, že obsahy převzatých kulturních forem jsou – sociologicky vzato – jen zřídka autenticky měšťanské, neboť se skrývají za fasády pompézního historismu, pozdně romantické idyly, poetizujících alegorií a teatrálních gest. To souvisí s dlouho jen málo rozvinutou, maloburžoazní sociální strukturou české národní společnosti, v protikladu k rozvinutějšímu německému liberalismu, vůči němuž se mobilizují národní mýty a romantická lidovost.